

	Results
1.	Terug naar verzorgingsstaat De Twentsche Courant Tubantia, 30 januari 2014 donderdag, B-OPINIE, 863 woorden, MARGO TRAPPENBURG

[Return to List](#)

1 of 1 DOCUMENT

De Twentsche Courant Tubantia

30 januari 2014 donderdag

Achterhoek; Almelo; Enschede; Hengelo; Oldenzaal; Tubbergen; West

Terug naar verzorgingsstaat

BYLINE: MARGO **TRAPPENBURG**

SECTION: B-OPINIE

LENGTH: 863 woorden

Politici zijn er al uit. De verzorgingsstaat wordt een participatiesamenleving. Gelukkig is er nog een weg terug.

door Margo **Trappenburg**

Stel je mag kiezen:

1: de klassieke verzorgingsstaat. Je brengt je oude dag door in een verzorgingshuis vanaf het moment dat je gaat kwakkelen. Als het echt mis gaat, verhuis je naar een verpleeghuis. Je familie komt regelmatig op bezoek, maar in beide instellingen word je verzorgd door professionele hulpverleners die worden betaald van premie- en belastinggeld. Als je sterft, erven de kinderen je spaargeld.

2: de participatiesamenleving.

Je wordt in toenemende mate hulpbehoevend (slechtziend, slechthorend, diabetes, licht dementerend) maar je blijft thuis wonen. Je kinderen rennen zich rot, doen de boodschappen, regelen je financiën, houden toezicht, brengen je naar het ziekenhuis en maken een oppasrooster voor een reeks van burens als ze zelf eens op vakantie gaan. Uiteindelijk kom je terecht in een particulier verpleeghuis. Je hebt genoeg gespaard om dat te kunnen betalen. Van je erfenis is weinig over.

Politici kiezen massaal optie twee en hebben daarvoor drie argumenten. Ze denken dat kwetsbare mensen het fijner, warmer en persoonlijker vinden om te worden verzorgd door familie en bekenden dan door professionele hulpverleners. Ze hopen dat de samenleving liever en warmer wordt als we allemaal wat vaker voor elkaar gaan zorgen en ze verwachten dat de participatiesamenleving een minder groot beslag legt op de collectieve middelen dan de klassieke verzorgingsstaat. Vaak betogen politici dat 'we' al gekozen hebben. In de troonrede heette het dat 'de traditionele verzorgingsstaat langzaam maar zeker verandert in een participatiesamenleving'. Premier Rutte formuleerde het in een lezing als volgt: "Mensen organiseren (.) steeds meer zelf en nemen zaken in hun omgeving in eigen hand. Mijn stelling is dat de politiek eerder bij die ontwikkeling achterloopt dan er de aanjager van is."

De premier draait de volgorde om. Dit is een beetje: wethouder besluit vuilnisbakken weg te halen uit de stad. Burgers nemen uit arren moede vuilnis mee naar huis in boodschappentas. Daarop concludeert de

wethouder dat burgers liever zelf hun eigen afval verwerken. Dat hij die tendens overal om zich heen ziet.

Zo werkt het natuurlijk niet. De politiek heeft enkele stappen gezet richting participatiesamenleving en mensen schikken zich daar lijdzaam in. Dat betekent niet dat we nu hollend door moeten in die richting. Integendeel, er zijn belangrijke argumenten om te kiezen voor de verzorgingsstaat. Lang niet alle kwetsbare burgers worden liever geholpen door familie of vrijwilligers dan door professionals. Voor veel mensen met beperkingen is de overgang van professionele, door de staat betaalde zorg naar onbetaalde zorg door familieleden en vrijwilligers een achteruitgang. Ze worden afhankelijk en voelen zich een last. Lang niet alle weerbare burgers zien er naar uit te moeten zorgen voor dementerende ouders, ernstig verstandelijk beperkte kinderen of vrienden met een verslavingsprobleem. Professionele zorg heeft voor beide partijen grote voordelen. In de klassieke verzorgingsstaat deelden we de zorg met z'n allen. Sommige mensen hebben ouders die jong overlijden. Andere ouders blijven tot op hoge leeftijd vitaal en sterven in hun slaap. Nog andere ouders worden heel oud, maar zijn de laatste tien of vijftien jaar zorgbehoevend. Voor die groep betaalden we in de klassieke verzorgingsstaat met z'n allen belasting en premie. In de participatiesamenleving mag die laatste groep het eigen spaargeld opmaken en komt de zorg voor een groot deel terecht bij hun kinderen. Dit geldt voor ouderenzorg, maar ook voor mensen met ernstige beperkingen. Ook zij worden geacht zo lang mogelijk zelfstandig te wonen, met steun van hun eigen 'netwerk'. Ouders die een ernstig gehandicapt kind krijgen hebben daar in de participatiesamenleving niet alleen verdriet van, zij moeten daar in toenemende mate ook financieel voor opdraaien. De verzorgingsstaat met z'n brede spreiding van lasten was eerlijker dan de participatiesamenleving.

Tenslotte zijn er de arbeidsmarkteffecten. Medewerkers in verzorgingshuizen worden ontslagen omdat oude mensen daar niet meer heen gaan. Die medewerkers mogen daarna - als ze geluk hebben - aan de slag als particuliere hulp in de huishouding bij kwetsbare ouderen. Tegen minder aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden.

Steeds meer mensen moeten hun baan straks combineren met een heleboel mantelzorg en hebben geen energie meer om het maximale uit hun werk te halen. Werknemers maken zich zorgen over hun oude dag en zetten een groot deel van hun inkomen weg op een spaarrekening omdat de verzorgingsstaat tegen de tijd dat zij oud zijn wel zal zijn opgedoekt. Ik ben geen econoom, maar het lijkt me kortzichtig om deze effecten te negeren en alleen te kijken naar de verschuivingen in de collectieve lastendruk. Verzorgingsstaat of participatiesamenleving. We moeten niet doen alsof de keuze al gemaakt is. We kunnen ook terug.

De auteur is universitair hoofddocent bestuurs- en organisatiewetenschappen aan de Universiteit Utrecht en is voorzitter van de stichting Beroepseer.

LOAD-DATE: 30 January 2014

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: TT